

Medier og kommunikasjon

Vår saksbehandler: Marianne Seim Morken
Direkte tlf: 23 30 12 67
E-post: msm@utdanningsdirektoratet.no

Vår dato:
16.12.2013
Deres dato:

Vår referanse:
Deres referanse:

Revidert 1.4.2014

Til
Utdanningsdirektoratet
Att: avd. fag- og yrkesopplæring

Utviklingsredegjørelse 2013 – Faglig råd for medier og kommunikasjon

Innhold

Bestilling fra Utdanningsdirektoratet.....	2
Innledning.....	2
1. Oppsummering av forslag fra forrige toårsperiode	3
a) Registerdata fra Utdanningsdirektoratet.....	3
2. Vurderinger	4
Kortfattet oppsummering av utviklingen i mediebransjen.....	4
Fagarbeidernes kompetansebehov.....	5
Vurdering av struktur	6
3. Endringsforslag.....	8
Vedlegg 1: Besvarelse av oppdag «nye MK».....	8

Bestilling fra Utdanningsdirektoratet

Punkt 4 i det nye mandatet for faglige råd slår fast at hvert råd skal levere inn en utviklingsredegjørelse to ganger per oppnevningsperiode. Redegjørelsen bør blant annet ta for seg ev. behov for nyetablering, omlegging og nedlegging av utdanninger som hører til utdanningsprogrammet rådet har ansvar for.

Innledning

Denne redegjørelsen er skrevet på bakgrunn av Stortingets vedtak om å gjøre om utdanningsprogrammet for medier og kommunikasjon fra et yrkesfaglig til et studieforbereende program. FRMK aksepterer vedtaket, men vi ser helt klart at det skaper en rekke utfordringer. I denne redegjørelsen vil vi drøfte en del av disse, men også fremme konkrete forslag basert på arbeidslivets behov.

Da Stortinget behandlet Meld.St.20, 14. juni 2013 vedtok flertallet følgende:

Flertallet peker på at dagens medier og kommunikasjon som et yrkesfaglig utdanningsprogram har en rekke positive kvaliteter. Praksisretting av fellesfag, stor grad av tverrfaglig prosjektarbeid og fokus på entreprenørskap utdanner kandidater som er etterspurt av mediebransjen. Flertallet vil derfor understreke viktigheten av at disse kvalitetene blir ivaretatt i et fremtidig studieforbereende program.

Flertallet har merket seg at det er bekymring knyttet til plasseringen av de eksisterende lærefagene, og frykter at en plassering av disse i eksisterende struktur for yrkesfaglige utdanningsprogram vil svekke lærefagene.

Flertallet peker på at meldingen foreslår at det vurderes å etablere overganger fra studieforbereende utdanningsprogram til yrkesfag, og er svært positive til dette forslaget. Flertallet vil peke på at dette kan være en løsning for å ivareta lærefagene i medier og kommunikasjon. Dette er en løsning som vil kunne kreve etablering av en ny struktur.

Flertallet vil imidlertid understreke at lærefagenes plassering må sees i sammenheng med den helhetlige gjennomgangen av de yrkesfaglige utdanningsprogrammene, og at denne endringen tidligst kan tre i kraft i 2015. Flertallet ber Kunnskapsdepartementet i dialog med partene i arbeidslivet finne en hensiktsmessig løsning hvor lærefagene blir ivaretatt og hvor det også etableres nye lærefag i medier og kommunikasjon.

Stortinget peker her på helt sentrale spørsmål som må finne en god løsning:

- ivaretagelse av:
  - o praksisretting av fellesfag
  - o tverrfaglig prosjektarbeid
  - o fokus på entreprenørskap
- mulighet for overganger fra studieforbereende til yrkesfaglig program, evt. gjennom etablering av en ny struktur
- det forutsettes at løsningen for MK sees i sammenheng med den helhetlige gjennomgangen av de yrkesfaglige utdanningsprogrammene og i en dialog med partene

FRMK sendte Utdanningsdirektoratet den 28.11.2013 vårt forslag til hvordan Utdanningsprogrammet best kan ivaretas innenfor de nye vedtatte rammene (vedlegg 1). FRMK mener forutsetningene fra Stortinget best kan innfris ved at det etableres en ny felles struktur som omfatter både et yrkesfaglig løp og et studieforbereende løp. FRMK foreslår med utgangspunktet i dette at det etableres en

struktur med felles Vg1 MK. Etter sluttført Vg1 velger elevene enten et studieforberedende løp eller et yrkesfaglig løp.

1. Oppsummering av forslag fra forrige toårsperiode

FRMK vedtok 30.1.12 å fremme forslag til endringer av opplæringsmodell -timefordeling i norskfaget for medier og kommunikasjon. Avdeling for læreplan (ALP) har gitt muntlig tilbakemelding om at den avventer behandlingen av denne til stortingsmeldingen om Kunnskapsløftet er lagt frem. Rådet er informert om at henvendelsen er mottatt, og at ALP avventer behandlingen.

FRMK oppfatter det slik at Stortingsmeldingen innfrir ønskene, men det er usikkerhet i hvilken grad utdanningsprogrammet kan dra nytte av dette, gitt de andre endringene som er vedtatt.

I forbindelse med arbeidet opp mot St. meld 20 utarbeidet FRMK flere notater på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet, der rådet presenterte ulike forslag til fremtidige modeller hvor MK kan ivaretas.

a) Registerdata fra Utdanningsdirektoratet

Nøkkeltall medier og kommunikasjon				
	2010	2011	2012	2013
Antall søkere til Vg1	5492	5254	5111	3864
Antall søkere til programomr. på Vg2	3063	3241	3185	3187
Antall søkere til Vg3 i skole (normalt løp)	2215	2187	2206	2087
Antall personer som har søkt om læreplass *****	93	107	117	105
Nye lærekontrakter	101	105	97	
Løpende lærekontrakter	206	210	196	
Antall fagopplæring i skole****		0	0	
Nye opplæringskontrakter (lærekandidater)	:	:	:	
Antall som har avlagt fag/svenneprøve	166	107	114	
Resultater Andel bestått	95 %	93 %	99 %	
Gjennomføringsprosent* (normert tid + 2 år)		84 %		
Andel oppnådd fag- svennebrev etter fire år**			83 %	
Antall personer som har valgt påbygg etter Vg2 (overgang fra Vg2)***		671		
Andel som har valgt påbygg etter VG2	19 %	21 %		

*Ny indikator. Første gang 2005- kullet. R94

**Ny indikator. Andel nye lærlinger i 2008 som har oppnådd fagbrev etter fire år. Kun kunnskapsløftet.

***Finnes i skoleporten. Vi har kun antall for 2011. Ellers andeler. Tall for overgang 2012 ikke klar

****Tall per skoleår. 2010/2011. 2011/2012. Vi har ikke tall for 2012/2013. Tallene er fra resultatfilen. Elevtellingen per 1.10 er for tidlig for å få gode tall for fagopplæring i skole

*****Alle søkertall er søkere per 1.3. Søkere til læreplasser inkluderer de som søker læreplass gjennom vigo, ikke de som skaffer læreplass på egenhånd

: Tall under publiseringsgrense

Tallene viser at utdanningsprogrammet har hatt god søkning, og høy gjennomføring innenfor alle søkbare alternativer. Etter en periode med kraftig vekst var det et tydelig fall i søkningen i 2013. Da tallene ble framlagt drøftet rådet om dette kunne ha sammenheng med den uroen som hadde vært i mediebransjen de siste årene, samt uroen rundt utdanningsprogrammet – eller om det uttrykker større samfunnsmessige endringer.

Søkertallet til Vg2 medier og kommunikasjon er stabilt med i overkant av 3000 søkere og reflekterer den høye gjennomføringsgraden. Andelen som velger påbygg etter Vg2 må sees i sammenheng med at flere fylkeskommuner ikke tilbyr Vg3 MK – men kan også gi bilde på variasjoner i kvaliteten på undervisningen de to første årene.

Det var 28 søkere til mediedesign i 2013, og det er mer enn en halvering fra 2012. Det er nå bare fire skoler som tilbyr mediedesign.

Elevene på medier og kommunikasjon har høy gjennomføring. 84 prosent fullfører på normert tid + 2 år.

Det var 114 som tok fag- eller svennebrev innen medier og kommunikasjon 2012. Antallet har sunket noe siden 2010, men var litt høyere enn i 2011. Det største faget var mediegrafikerfaget med 74 avlagte prøver. 33 kandidater avla prøve i fotograffaget. Andelen som bestod var på nesten 100 prosent. 84 prosent av de som avla fagprøve, var lærlinger.

Datagrunnlaget viser det som var begrunnelsen for endringene som ble foreslått i Stortingsmelding 20. Rådet har gitt innspill på hvordan disse tallene bør vektlegges i meldingsarbeidet. Her vil vi begrense oss til å understreke at MK ble etablert med det uttrykkelige premisset at det skulle dekke både yrkesfaglig og studieforberedende utdanning, derav beskrivelsen "hybrid". Vi registrerer at det har vært vanskelig å skape forståelse for en slik nyskaping blant skoleeierne.

2. Vurderinger

Kortfattet oppsummering av utviklingen i mediebransjen

Mediebransjen spenner bredt, men alle deler opplever raske omstillinger som følge av en digital transformasjon av både arbeidsprodukter og arbeidsprosesser. Med de teknologiske endringene vil også terskelen for å starte ny virksomhet bli lavere.

Tidligere var produksjon avhengig av dedikert og (vanligvis) kostbart utstyr. De siste 20 årene er tilbudet av utstyr og tekniske løsninger innenfor forbrukermarkedet dramatisk utvidet og tatt i bruk. Det stiller nye krav til bransjen og den profesjonelle fagutøver.

I flere deler av bransjen foregår det en oppsmuldring av bedriftene i mindre enheter med en stor grad av selvstendige næringsdrivende.

Avisene opplever en sterk overgang fra trykte til elektroniske medier med til dels dramatisk opplagsnedgang, særlig for løssalgavisene. Det er fortsatt en økning av digitale brukere, men tendenser til utflating. Flere tar betalt for digitalt innhold og kvalitetsjournalistikk som kan leses på nettbrett og mobil. Brukeropplevelsen (-jeg liker best papir, -jeg liker best nettbrett) vil være utslagsgivende for om papir eller digitalt vinner.

Magasiner har en opplagsnedgang, men magasinfloraen består. Noen faller fra og nye kommer til.

Reklame har en akselererende økning innen digital reklame og markedsføring. Produsenter og detaljister investerer i avanserte nettløsninger for markedsføring og e-handel inkludert bruk av sosiale medier. De oppretter på denne måten sine egne virksomhetsbaserte interaktive medier

(nettsider, Fb-sider) og driver egen innholdsbasert markedsføring på disse. Reklame- og kommunikasjonsbyråer leverer tjenestene (frontend) i samarbeid med IT-bedrifter (backend). PR/mediebyråene leverer profesjonaliserte innholdstjenester. Vi ser nå eksempler på at reklamebyråer, som på sin side starter egne PR/mediebyråer for selv også kunne levere innholdstjenester.

Film-, TV- og videoproduksjon går på høygir, både profesjonelt og privat. Det er en teknisk utvikling der TV, Radio og PC har felles plattform.

Nye prosesser bidrar til at det er enklere og billigere å lansere nye produkter, men markedsmessige barrierer kan sperre for en slik utvikling.

Internasjonale trender

Endringene i arbeidsorganisering, produkter og produksjonsmåter skjer også internasjonalt, og dermed også den nødvendige diskusjonen om behov for endringer i kompetansekrav og fagopplæring.

Faglig råd følger dette gjennom partenes deltakelse i European Graphic/Media Industry Network (EGIN) – europeisk nettverk for fag- og yrkesutdanning innenfor bransjen basert på partene i arbeidslivet og utdanningsinstitusjoner. Innenfor rammen av den sosiale dialogen gjennomføres det nå en kartlegging av kompetansekrav og løsninger som er valgt for disse i regi av EU-kommisjonen. Innenfor egne strukturer og tradisjoner for fagopplæring har flere land utarbeidet nye kompetanseprofiler for kompetanse på fagarbeiders nivå (EQF nivå 4), med tilhørende læreplaner for arbeid innenfor nye deler av mediebransjen.

Tyskland, Sveits og Nederland har alle etablert slike utdanningstilbud. En del av Nederlands tilbud er illustrert i denne presentasjonen:

<http://prezi.com/py4x1afdcz80/2020-starts-tomorrow/>

Fagarbeidernes kompetansebehov

«Både mediehus, reklame- og kommunikasjonsbyrå har den siste tiden annonsert etter 'digitale hoder', folk som kan både teknikk og innhold, som kan beherske nye grensesnitt og kanaler. Mange av dem som er aktuelle for disse stillingene har begynt sin karrierevei på Medier og kommunikasjon i videregående skole.»

(Synnøve Amdam, Stipendiat, Høgskulen i Volda, Øystein Gilje, Forsker, Universitetet i Oslo, Ola Erstad, Professor, Universitetet i Oslo - kronikk Bergens Tidende 7. mai 2013)

De store endringene i bransjen har også skapt en usikkerhet om hvilke kompetansebehov som finnes, hvordan de skal formuleres og tenkt dekket. I forlengelsen av dette har det kommet en rekke nye yrkestitler.

Endringene stiller store krav til fagutøverne i bransjen, spesielt evnen til å tilegne seg nye arbeidsmåter. Likevel ligger de grunnleggende kompetansebehovene fast:

Medie- og kommunikasjonsforståelse

Målgrupper, identitet, tekst, journalistikk, brukeropplevelse, navigasjon, f. eks. å kunne:

- *vurdere og analysere informasjon om kunders behov, og delta aktivt og selvstendig med gode idéer i utviklings- og designprosessen*

Mediedesign

Visuell formidlingsevne, typografi, form- og fargesans, f. eks. å kunne:

- *designer ulike medieprodukter for papir og digitale flater med bruk av typografi, bilder, grafiske elementer, farger og animasjoner i komposisjoner som gir god budskapsformidling og brukeropplevelse*
- *fotografere, klippe og redigere bilder og lyd, både stills og levende*

Medieproduksjon

Bruk av digitale verktøy for design og produksjon, og utviklerværktøy for interaktive digitale flater, f. eks å kunne:

- *bruke digitale verktøy (Adobe og HTML/CSS) til design, utvikling, produksjon og publisering*
- *bruke bedriftens produksjonsrutiner, jobbe strukturert, kommunisere og samarbeide på en måte som gir god arbeidsflyt og effektiv produksjon*
- *produsere ulike medieprodukter for trykte og elektroniske medier*

Dette er i stor grad fanget opp av dagens læreplaner.

Bedriftene har gjennomgående gitt svært positive tilbakemeldinger på lærlingenes kunnskapsnivå. FRMK er opptatt av at dette må bli videreført. Spesielt viktig er dette dersom vi skal lykkes med å utvikle nye lærefag innen medier og kommunikasjon, også i de deler av bransjen som ikke har tradisjon for tradisjonell fagopplæring.

Vi mener fortsatt nøkkelen til suksess ligger i utdanning av

«Praktisk operative yrkesutøvere med god breddeforståelse og teoretikere med praktiske ferdigheter».

(Notat fra Mediebransjen med tilslutning fra LO og NHO til Stortingets kirke-, utdannings- og forskningskomite, 19.04.2004)

Hvis man tar utgangspunkt i nyere mediepedagogisk forskning, bør medieutdanning kombinere refleksjon og produksjon. Som David Buckingham sier det: *“Best practice in media education involves a combination of ‘hands-on’ creative production and critical reflection, which seeks to build on students’ existing pleasures and experiences of media” (2007, s.112).*

Vurdering av struktur

Innenfor MK er det i dag to lærefag, og en yrkeskompetanse.

Mediegrafikerfaget ble etablert som et bredt fag for å dekke store deler av bransjen. Dette ble gjort for å være forberedt på endringene i bransjen og den konvergensen man så mellom de forskjellige yrkene i bransjen. Endringstakten i bransjen viser at dette isolert sett var en riktig vurdering. Stadig flere opplever å ha arbeidsoppgaver som dekker både trykksaker, nett, lyd og bilde. Imidlertid ser vi at faget er så bredt at det skaper problemer for å skape en identitet og forståelse for innholdet og særpreget til faget. Ved etableringen av mediegrafikerfaget mente FRMK at det måtte være mulig å synliggjøre hvilket område lærlingen hadde fordypet seg i gjennom opplæringen i bedrift. Det var ikke mulig å få politisk aksept for.

FRMK mener nå at det vil være riktig å splitte faget, der det skilles ut et eget fag for film og lyd. Med utgangspunkt i oversikt over tilgjengelige læreplaner mener vi det er grunnlag for å gjøre dette.

Vi mener videre at det er et faglig grunnlag for nye lærefag innen dette området. FRMK har derfor fått bistand fra Grafisk Utdanningsfond (et organisert samarbeid mellom Mediebedriftenes landsforening, Norsk Industri og Fellesforbundet) til å gjennomføre et forprosjekt for kartlegging av bransjens kompetansebehov på fagarbeidernivå. Forprosjektet gjennomføres av Opplæringscenteret for visuell kommunikasjon i Oslo, og skal legge de vedtatte endringene av MK til grunn

I rapporten fra forprosjektet oppsummeres behovet for å dele mediegrafikerfaget. Mediegrafikerutdannelsen er for bred og generell i forhold til de praktiske oppgavene som lærlingene rekrutteres til i dag og for fremtidig rekruttering. Dette har tidligere vært en styrke for kandidatene fra utdanningsprogrammet medier og kommunikasjon, da de i praksis har vist seg å være svært anvendelige i flere ulike deler av medie- og kommunikasjonsbransjen. Med økte krav til spisskompetanse og relevant og fleksibel kompetanse, bør kandidatene gis muligheter for mer fordypning og spesialisering. Det fremkommer klare signaler fra filmmiljøet at deres arbeidsområde burde få status som eget lærefag. Denne bransjen utøver arbeidet svært ulikt andre bransjer som rekrutterer mediegrafikere.

Fotograffaget har endret seg radikalt. Da den digitale teknologien gjorde sitt inntog på 90-tallet kunne fotografene etter hvert ta hånd om egen produksjon. Der fotografene tidligere hadde underleverandører og selv var underleverandører til en rekke bransjer, er nå fotografene i mange sammenhenger blitt en totalleverandør.

Fotograffaget har endret seg i takt med utvikling av programvare og utstyret det fotograferes med. Fotografer lager bilder på papir, lager filer for trykk, leverer filer for web, lager bøker, med mer. I tillegg har mange fotografer som tidligere kun jobbet med stillbilder nå begynt med video. Utstyret som benyttes til dette er nå i stor grad det samme som for stillbilder. Der det tradisjonelt har vært benyttet stillbilder er det nå vanlig også å benytte levende bilder. Vi ser det for eksempel i nettaviser, online reklame og boards. Konsekvensen er at fremtidens fotografer vil trenge bredere kunnskap.

Fotograffaget er et fag som krever stor grad av modenhet og faglig forståelse. Det er mye dyrt utstyr å ta vare på og mange ulike arbeidsoppgaver. I tillegg forventes det en stor forståelse av samfunnet vi lever i. Fotografer må også være en menneskekjenner og raskt kunne etablere tillit til den som skal fotograferes.

De fleste fotografbedrifter er enmannsforetak eller bedrifter med kun en lærling eller assistent. Selv i store bedrifter som benytter mange fotografer er de fleste leid inn som freelancere. Etter endt utdanning må det derfor regnes med at man etablerer sin egen virksomhet. Opplæringskontorene har en sentral rolle for å sikre en god fagopplæring. Det er ikke uvanlig at lærlingene som blir rekruttert har utdanning utover Vg2.

Mediedesign er en yrkeskompetanse som har sin bakgrunn i det tidligere «reklame/illustrasjon/design». I dag tilbys mediedesign på fire skoler. Til tross for at undervisningen som blir gitt er av høy kvalitet, har det blitt stadig færre elever. En grunn kan være at yrkeskompetansen faller mellom flere stoler. Dette ble mer problematisk når den største aktøren innenfor det private høyskolemarkedet innførte krav om studiekompetanse.

I forbindelse med den varslede gjennomgangen av tilbudsstrukturen, mener vi det bør vurderes om det er grunnlag for å etablere fag innenfor andre bransjeområder som f. eks. scenearbeider og spilldesign. Dette forutsetter et tett samarbeid med bransjen.

3. Endringsforslag

Faglig råd for medier og kommunikasjon foreslår at mediegrafikerfaget deles i to lærefag, der det blir et eget fag basert på området film og lyd. Dette er foreløpig kun et forslag som ikke er klart for behandling per dags dato, og som rådet nå jobber videre med

---

Knut Øygaard
leder FRMK

Tor Martinsen
nestleder FRMK

Vedlegg 1: Besvarelse av oppdrag «nye MK»

Vår saksbehandler: Marianne Seim Morken
Direkte tlf: 23 30 12 67
E-post:
marianne.seim.morken@utdanningsdirektoratet.no

Vår dato:
28.11.2013
Vår
referanse:
2013/335

Deres dato:

Deres
referanse:

Oppdrag - Faglig råd for medier og kommunikasjon knyttet til Meld.St. 20 "På rett vei"

Bakgrunn

Utdanningsdirektoratet har i brev sendt 5.11.13 til Faglig råd for medier og kommunikasjon, bedt om rådets forslag knyttet til følgende tiltak:

- Omgjøre utdanningsprogram for medier og kommunikasjon fra et yrkesfaglig til et studieforberedende program.
- Studieforberedende struktur basert på fag- og timefordelingen til idrettsfag og musikk, dans og drama.

- Ivareta yrkesfagene i utdanningsprogram for medier og kommunikasjon innenfor strukturen for yrkesfaglige utdanningsprogrammer
- Videreføring av lærefagene fotograf og mediegrafiker innenfor en ny struktur
- Etablering av nye lærefag

Faglig råd for medier og kommunikasjon (FRMK) har merket seg at Utdanningsdirektoratet ikke forholder seg til Stortingets vedtak i saken, men gjengir tekstformuleringen fra Meld. St. 20. Rådet forholder seg også til innstillingen, og gjengir flertallets merknader:

-Flertallet peker på at dagens medier og kommunikasjon som et yrkesfaglig utdanningsprogram har en rekke positive kvaliteter. Praksisretting av fellesfag, stor grad av tverrfaglig prosjektarbeid og fokus på entreprenørskap utdanner kandidater som er etterspurt av mediebransjen. Flertallet vil derfor understreke viktigheten av at disse kvalitetene blir ivaretatt i et fremtidig studieforberedende program.

-Flertallet har merket seg at det er bekymring knyttet til plasseringen av de eksisterende lærefagene, og frykter at en plassering av disse i eksisterende struktur for yrkesfaglige utdanningsprogram vil svekke lærefagene. Flertallet peker på at meldingen foreslår at det vurderes å etablere overganger fra studieforberedende utdanningsprogram til yrkesfag, og er svært positive til dette forslaget. Flertallet vil peke på at dette kan være en løsning for å ivareta lærefagene i medier og kommunikasjon. Dette er en løsning som vil kunne kreve etablering av en ny struktur.

-Flertallet vil imidlertid understreke at lærefagenes plassering må sees i sammenheng med den helhetlige gjennomgangen av de yrkesfaglige utdanningsprogrammene, og at denne endringen tidligst kan tre i kraft i 2015. Flertallet ber Kunnskapsdepartementet i dialog med partene i arbeidslivet finne en hensiktsmessig løsning hvor lærefagene blir ivaretatt og hvor det også etableres nye lærefag i medier og kommunikasjon.

Forslag

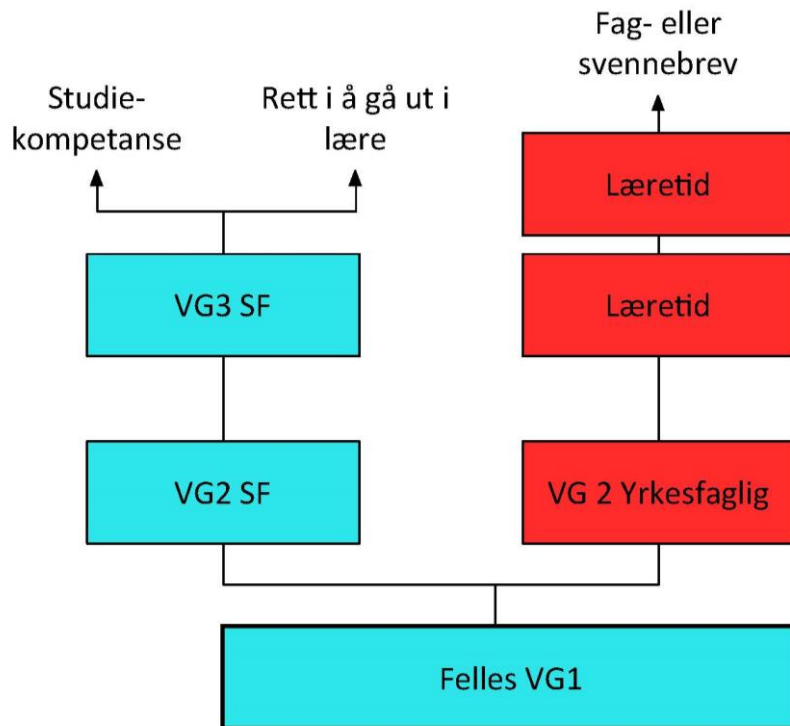
FRMK mener forutsetningene fra Stortinget best kan innfris ved at det etableres en ny felles struktur som omfatter både et yrkesfaglig løp og et studieforberedende løp. FRMK mener dette best kan løses ved at disse løpene er knyttet tett sammen.

FRMK foreslår med utgangspunktet i dette at det etableres en struktur med felles Vg1 MK. Etter slutført Vg1 velger elevene enten et studieforberedende løp eller et yrkesfaglig løp.

MK-elever som velger et yrkesfaglig løp (2+2 år) vil, etter bestått fagprøve, ha rett til påbygg for å oppnå studiekompetanse (Jmf. Tiltak i meld.st. 20 om rett til påbygg etter fullført fag- og yrkesopplæring)

Tilsvarende vil MK-elever som fullfører et studieforberedende løp (3 år) ha rett til en fullverdig fagutdanning med en to-årig læretid med sikte på å kunne avlegge fag- og svennebrev.

Figuren nedenfor skisserer dette forslaget

Argumentasjon

- Faglig råd for medier og kommunikasjon mener det er viktig å holde utdanningsprogrammet samlet. Ved å opprette et felles Vg1 kan vi ivareta både studieforberedende og yrkesfaglig løp i samme utdanningsprogram og sikrer et godt og bredt fagmiljø. Denne strukturen sikrer søkningen til lærefagene, slik at man unngår en svekking av søkningen til mediefagene slik som man har sett i studiespesialiserende med formgivningsfag og design og håndverk.
- Vi ivaretar kvalitetene i dagens utdanningsprogram, hvor 84 % fullfører på normert tid + 2 år. Ingen andre tilsvarende utdanningsprogram har like gode resultat.
- Forslaget vil kunne ivareta arbeidslivets behov for "praktisk operative yrkesutøvere med god breddeforståelse og teoretikere med praktiske ferdigheter som behersker flerfagligheten innen mediefagene". Dette vil vanskelig kunne ivaretas ved en splitting av utdanningsprogrammet i et studieforberedende og et yrkesfaglig løp, der det yrkesfaglige løpet kan blir lagt til andre utdanningsprogram, for eksempel design og håndverk, service og samferdsel eller teknikk og industriell produksjon.
- Elevene får mulighet til å bruke ett år lengre tid på å ta avgjørelsen om å velge studieforberedende eller lærefag, og har da et bedre grunnlag til å ta det videre valget. Vi mener at dette vil styrke rekrutteringen til lærefagene fordi lærefagene blir ivaretatt under samme paraply, fremfor å dele utdanningsprogrammet i to programmer.
- Anbefalt modell vil ivareta praksisretting av fellesfag, tverrfaglig prosjektarbeid, fokus på entreprenørskap, utplassering i mediebedrift og bruk av vekslingsmodell i et yrkesfaglig Vg2-løp.

Innhold

FRMK mener et studieforbereidende program må ha en jevnere fordeling av programfagene enn hva som er tilfelle i eksisterende studieforbereidende program. Vg1 skal tilpasses slik at det tilfredsstillende både et studieforbereidende- og et yrkesfaglig løp. Dette vil gi en tydeligere medieutdanning og elevene vil møte det de forventer av et slikt utdanningsprogram.

Læreplanen for fellesfagene bør gjennomgås i tråd med Stortingets forutsetninger og kunne ta høyde for tverrfaglig prosjektarbeid.

Det yrkesfaglige løpet (Vg2) må ha læreplaner som viser bredden innen mediefagene. De må fremstå som allsidige, tidsrettet og nyskapende. Læreplanene må være vide, slik at de fanger opp nye endringer i faget uten at nye læreplaner må skrives. Det yrkesfaglige løpet (Vg2) må også ha en slik struktur at nye lærefag kan tilpasses. Dette sikrer elevene en bred mediekompetanse og medieforståelse.

Etablering av nye lærefag

Meld. St.20 legger til rette for etablering av nye lærefag. FRMK mener det er behov for nye lærefag i tillegg til de eksisterende lærefag fotograf og mediegrafiker. Rådet arbeider allerede med forslag om en deling av dagens brede mediegrafikerfag. Vi mener også det er grunnlag for en vesentlig øking av antall læreplasser i mediebransjen ved å etablere nye lærefag. Rådet har igangsatt et prosjekt for å utarbeide og forankre konkrete forslag.

FRMK mener en del konkrete og praktiske forhold vil være avgjørende suksesskriterier:

- Dagens MK gir praktisk opplæring med profesjonelt utstyr i mindre grupper. Dette må videreføres (15 elever).
- Det er begrenset timetall. For å sikre en kvalitetsmessig opplæring må adgangen til valgfag begrenses til MK-fag. Modellen gir dermed ikke plass for elever som ønsker å "fordype" seg i andre fag enn mediefag.

Vurderingsordningen må bygge opp under programmets kvaliteter. Vi mener derfor eksamen bør være praktisk tverrfaglige og dermed lokalgitt. Det skal være medieeksamen på alle tre trinn (VG1/2/3).

Med vennlig hilsen
på vegne av Faglig råd for medier og kommunikasjon

Knut Øygard
Leder

